

VILJA HAVA FØROYINGAR AT LESA MEIRA

Ein kanning fyri nøkrum árum síðani staðfesti, at føroysk børn lesa minni enn teirra javnaldrar í grannalondunum. Tí varð farið undir átakið Føroyar Lesa

Terji Nielsen

Skúlaárið 2017/2018 bleiv ein stór lesivanakanning gjørd í trimum árgangum í føroyska fólkskúlanum. Hendan kanning staðfesti, at føroysk skúlabørn lesa minni enn javnaldrar teirra í londunum kring okkum. Serliga eru tað tey elstu børnini, ið lesa lítið.

Hetta førði síðani til, at arbeidssbólurin, ið hevði staðið fyri lesivanakanningunum, gjørdi eitt upprit við ikki færri enn 12 tilmælum við tí fyri eyga at fáa føroyingar at lesa meira og skapa eina góða lesimentan.

LESIVANAKANNINGIN

Tað var um árskiftið 2017/2018, at ein stór lesivanakanning bleiv gjørd í ávikavíst 4., 6. Og 9. Flokkunum kring alt landið. Tilsamans vóru tað umleið 1.300 næmingar, sum tóku lut í kanningini, og tað er okkurt um 75 prosent av teimum árgangunum.

Sjálv kanningin er ein lýsing av til dømis, hvussu ofta og hvussu nógv børn lesa, og á hvønn hátt tey lesa. Um tey lesa avisir, bløð, bókur ella á talgildum miðlum. Og somuleiðis á hvørjum máli tey lesa, og hvat tey lesa.

Úrslitið av kanningini vísti, at tveir triðingar av børnunum lesa antin sjáldan ella ongantíð, tá ið tey hava frí úr skúlanum. Og hyggja vit eftir teimum trimum árgangunum, so vóru tað triðingurin av næmingunum í fjórða flokki, sum løsu í frítíðini, meðan bert 28 prosent av teimum í sætta flokki og 12 prosent av teimum níggjunda flokki løsu í frítíðini.

FØROYAR LESA 2020

Eitt av teimum 12 tilmælunum var at gera 2020 til eitt serligt lesiár við tí endamáli at fremja góðan hugburð til lesing og eina góða lesimentan.

Í uppskotinum til átakið Føroyar lesa 2020 stóð millum annað, at ein arbeidssbólur skal fyrireika eitt málrættað og

landsumfatandi lesiátak í 2020, sum skal taka støði í úrslitunum í lesivanakanningini, og sum skal varpa ljós á bókina sum týðandi mentanarboð og vitanarbera.

Arbeidssbólurin skal eisini savna allar partar, ið kunnu hugsast at kunna virka við til at menna áhugan og vitanina um lesing í Føroyum. Aðalendamálið við átakin Føroyar lesa 2020 er at skapa eina betri lesimentan í føroyska samfelagnum sum heild.

Stigtakararnir til átakið eru Uttanríkis- og Mentamálaráðið, Nám og Bóka-deild Føroya Lærarafelags. Og á sumri í fjør kunngjórði Mentamálaráðið á heimasíðu síni, at nú var farið undir at fyrireika átakið, sum skuldi røkka nøkur ár út um 2020.

ENDAMÁLIÐ VIÐ ÁTAKINUM

Føroyar lesa er eitt átak, sum skal varpa ljós á lesigleði og týðningin av at lesa,

ikki minst á okkara móðurmáli. Sjálvt átakið fevnir um alt samfelagið og allar aldursbólkar. Skipað verður fyri til-tøkum, har fólk savnast um tað at lesa. Heimasíðan, www.føroyarlesa.fo, er ætlað sum miðdepil fyri íblástur, upplýsing og kunning um lesing, soleiðis at børn og vaksin, privatpersónar og starvsfólk á ymiskum økjum kunnu finna viðkomandi tilfar. Sum áður-nevnt, so kemur átakið ikki bara at vera í 2020, men væntandi verður tað í eini trý til fimm ár.

Stigtakararnir til átakið siga eisini, at teir við verkætlanini vilja geva føroyingum hug at lesa meira og at seta føroyska málið í miðdepilin umvegis lesing. Somuleiðis vil man eggja til góðar lesivanar og lesiupplivingar, og á tann hátt kann man vera við til at stimbra lesiførleikan.

Á henda hátt vil man geva øllum lesarum íblástur og ikki minst hjálp til

at finna ta røttu bókina at lesa. Man vil skapa góðar karmar fyri eini góðari og sunnari lesimentan. Um man fær savna fólk um bókmentir og tað at lesa, so kann man eisini elva til áhuga, kjak og forvitni um føroyskar bókmentir og ikki minst føroyskar rithøvundar.

HEIMASÍÐAN SUM ÍBLÁSTUR

Sum nevnt aðrastaðnis er serstøk heimasíða gjørd, sum eitur www.føroyarlesa.fo, og á henni er nógv ymiskt forvitnisligt at finna.

Til dømis er prát við navnframar føroyingar, sum greiða frá, hvussu tey hava tað við at lesa, og hvørjar bókur tey lesa í lýtuni. Eisini eru sjónbandasamrøður við bæði bókavørð, námsfrøðing, landsstýrismannin í mentamállum og onnur, har tey eitt nú greiða frá, hvat lesing hevur at siga fyri teyv

365 DAGA UMBÝTINGARGARANTI

Hevur tú keypt vørna í **Rit&Rák**, og fingið umbýtingarmerki á, kanst tú, um vøran er óskalað og í upprunaligum pakningi, býta um í 365 dagar eftir, at vøran er keypt.

